RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPOT LÉGAL

NĂM THỨ MƯỜI BA: = SỐ THỨ 2426

MỖI SỐ: 0$03

NGÀY THỨ HAI 20 và THỨ BA 21 AVRIL 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LÉGAL
N° 3704

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	Trong Nước	Ngoại Quốc	Giá số báo	Giá số báo quá kỳ	Giá số báo đặc biệt
Một năm	6$00	8$30	6$30	6$30	12$00
Các tháng và					
Các công-sở	»	8	80	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.50	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNG BẮC-TÂN VĂN HANOI
TELEPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 5 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m,055 de largeur.
Une seule insertion. . . . 0$30 la ligne
Par contrat annuel
Par insertion. . . . . 0$12 la ligne
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái kế-hoạch di dân ở Trung Bắc-kỳ

V

Cái công lệ về học kinh tế từ xưa đến nay, từ phương đông đến phương tây, cái yếu-tố làm giàu vẫn không ngoài ba cái: một là thổ-địa, hai là nhân-công, ba là tư-bản; tư-bản đã cùng với thổ địa nhân-công đều không thể thiếu được trong sự kinh-tế, vậy thì ta có đất mở được, thế là ta không thiếu thổ-địa rồi, ta có dân đi được, thế là ta không thiếu nhân-công rồi, nhưng còn đến cái tư-bản của ta thì sao?

Loài người ta sinh-tụ trưởng dưỡng với nhau, trừ ra cái thời-kỳ thái-cổ, ăn lông ở lỗ, uống máu mặc da, chưa biết doanh-nghiệp là cái gì thì còn có thể không cần đến tư-bản, lúc đã hơi biết doanh-nghiệp thì tư bản đã là một vật như yếu ngay; bắt đầu từ thời-kỳ ngư-liệp rồi thời-kỳ du-mục thì đã buộc người ta phải dự bị có cái nơm, cái đó, cái lưới cái câu, cái giầu xiên, cái dao, cái mác, con trâu giống, con bò nái, thiếu mất cái tư bản ấy thì ngư không mò ra cá, liệp không kiếm ra muông, mà mục-súc cũng không sao cứ khoanh tay nhìn đồng cỏ tốt suối khe trong mà tự-nhiên nảy-nở sinh sôi ra trâu bày bò dàn được; phong-hội càng mở mang cách doanh-nghiệp của người ta càng phiền-phức thì cái tư-bản lại càng thấy nhu-yếu nhiều; không kể cái nghề khác, hãy nói ngay về nghề làm ruộng, ruộng nương màu mỡ có đấy, trai cày thợ cấy đủ cả đấy, mà ruộng nương chẳng phải tự-nhiên mọc ra được thành lúa thành bắp thành quả, thành hoa, người cày cấy các ruộng nương ấy dù có khéo tay mạnh chân thế nào cũng không có phép thần thông gì mà khi không nặn thành ra hoa màu các thức nỗi, có ruộng nương, có trai cày thợ cấy, mà lại phải có con trâu con bò để đỡ sức, con gà con lợn để lấy phân, cái cày cái bừa, hột giống hột má, và phải có cái mái cái cửa, cái đồ cái đạc để lấy chỗ che mưa đỡ nắng, đắp lắm quầy bỏ, điền-khí có chỗ đỗ, thú-vật có chỗ nhốt, nhất là phải có cái lương ăn sung túc cho những trai cày thợ cấy đủ giữ được cái sức tay khéo chân mạnh như thường mà đợn chông phát gai, bạt đồi khơi suối, mà lăn lóc năm sương mười nắng, biến cảnh đất hoang-vu rậm-rạp thành ra quang-đãng phẳng-phiu, cái tư-bản ấy mà thiếu chút nào thì cỏ nhân-công tốt, cũng đành chịu bó tay, có ruộng đất nhiều cũng đành nhìn bỏ gỏa chứ làm trò trống gì! Huống chi thời đại đến ngày nay, cuộc giao-thông mở rộng khắp hoàn-doanh, cái luồng sóng cạnh-tranh cuốn hết cả trăm nghiệp ngàn-nghề mà xô xát nhau, chọi bừa nhau trong vòng thắng ưu liệt bại, công có chiến thương có chiến mản ông cũng có chiến nữa, cũng ganh khôn thì khéo thật là kịch-liệt gớm ghê; trong trường nông chiến ganh cái khôn gì mà thi cái khéo gì? Ganh thi nhau nông-chủng làm thế nào lựa chọn cho tinh, làm thế nào cải-lương cho tiến, nông-khí làm thế nào sử-dụng cho đủ, máy móc cho tài; ngập lụt làm thế nào cho có đường tiêu, hạn hán làm thế nào cho có nước tưới, phân bón làm thế nào cho thật tốt, chất đất làm thế nào cho khỏi cỏi; người ta bày ra có những sở hóa phân thổ-chất, những nhà thí nghiệm nông-chủng, những máy lựa hạt giống, những buồng nuôi côn-trùng, chế chất hóa-học để làm phân, dùng sức điện-khí để cắm chất, cày có máy cày, cắt có máy cắt, tưới có máy tưới, xay có máy xay, đập những khúc đê đá hàng mấy ngàn dặm dài, làm những đường máng nước bằng mấy vạn mẫu ruộng, cái phí dụng ganh thi tọ tát đến như thế thì tư-bản càng phải cần mà phải lớn biết là dường nào? mà những cái ấy đã liệt vào cái phí-dụng ganh thi, nghĩa là muốn ganh thi phải có thể mới được — thì đừng trong trường nông chiến ở đời này, không có đủ tư-bản chi vào những cái phí-dụng đó, tức là tự hãm mình vào cái chuồng lồng liệt bại mất rồi vậy.

Nay thử hỏi cái tư-bản của người mình dùng về việc di dân mở đất thế nào? Một giải đất hoang kẻ mười kẻ trăm mẫu còn mênh-mông bát-ngát toàn là thung lũng của hùm beo rắn rết, không thì cũng chuột bọ sói hươu, mà bấm lưng chỉ có được năm bảy ngàn đồng, vắt ruột tính cho tới bảo hốt phần ly cũng chỉ có thể sắm được ước vài ba ngàn bạc trâu bò, một vài ngàn bạc thóc lúa, còn một vài ngàn đồng nữa là tiền lộ-phí của điền tốt trông vào đấy, tiền làm nhà làm cửa mua đồ mua đạc của điền-tốt cũng trông vào đấy, đến cả lương ăn tự mùa trước tới mùa sau của điền tốt cũng trông vào đấy nốt, bấy giờ mới dỗ-dành dắt-díu được độ năm bảy chục dân, lập độ năm mười bếp ở giữa khoảng đồng không mông quạnh đi hàng mấy ngày đường chưa nghe được một tiếng gà kêu chó cắn, mỗi bếp có được năm bảy con trâu bò, mấy chục thùng thóc giống lăn-lỏi hết tháng này qua tháng khác, gạo rát ở bông họng mới mỗi kỳ vay được một vài chục thùng thóc ăn, tiêu khô cũng kệ, ủng thủy cũng thây, không còn có tiền đâu đào được một cái mương, đắp được một cái đường, khơi được một cái suối, năm bảy chục dân lay-thay lưới thưới ở đấy, cơm không đủ ăn, áo không đủ mặc, đồ-đạc không đủ dùng, đau ốm không có thuốc có thầy, hoạn nạn không ai bênh ai vực, đứng trên ngọn đèo heo hút gió mà trông về nơi đất tổ quê cha, nào mồ, nào mả, nào từ-đường hương-hỏa, nào phật tự thần-từ, ai cũng phải bùi-ngùi tắc dạ khách địa tha hương mà đâm ra tẻ ngắt buồn tênh, bỏ đất chạy thoát lấy người lúc nào không biết, thế là dân không đi được vẫn hoàn không đi được, đất không mở được vẫn hoàn không mở được, suy nguyên kỳ cố, cũng vì thiếu cái tư-bản kinh-doanh.

Nếu được có cái tư-bản đôi-dào xứng với cái công việc to tát, trước khi làm công việc đã có cái ngân-quĩ dự toán sẵn-sàng, khoản tiền này chi về việc khơi suối làm đường, khoản tiền này chi về việc đốn cây phá cỏ, bao nhiêu bang hùm hầm rắn, ổ chuột, rừng hươu nhất biến mà thành ra hàng huyện hàng tổng ngay hàng quán ý-ổn, cửa nhà sạn sát hết, đất khô thì tìm phương dẫn thủy, đất trũng thì kiếm cách thông lưu, đất xấu thì phân bón vãi cho thật nhiều, đất độc thì thuốc men sẵm cho thật đủ, đất thấp thì giồng những giống nghi thấp, đất cao thì giồng những giống nghi cao, dân-cư có đất cơm ăn việc làm mà lại được hưởng cái thú thành độ thành ấp, ruộng làm không bị tổn thất, cứ một ngày một phồn tụ, một thịnh-vượng mà chẳng bao lâu nghiễm-nhiên thành một xứ đất tốt dân trù, thì có việc gì mà dân không đi đất không mở được. Đất Mỹ-châu bây giờ sở dĩ trở nên giàu thịnh như thế, có phải ruộng đất tốt gì hơn mình, nhân-công giỏi gì hơn mình lắm đâu, chỉ nhờ về mấy công-ty đường xe-hỏa tư-bản hùng hậu mà kinh-doanh vỹ đại nên thành hiệu rất chóng, kể cái công-nghiệp di dân mở đất đến nước Mỹ thật là to lớn không biết chừng nào! Phàm sự doanh-nghiệp bất kỳ là kinh-doanh việc gì cũng phải có tư-bản xứng với công việc vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

Vô tuyến điện Indopacifi
Ngày 19 avril 1925

Tòa nội-các nước Bỉ

Các ông nghị-viên về đảng tự-do đã hội-nghị, và quyết định không dự vào tòa nội-các.

Cái nạn cộng-sản tại nước Bảo

Trong những người bị nạn tại nhà giáo-đường, có ông long-giám-đốc sát và vi-n phóng-sự báo Daily Mail. Ông chánh nhà ngục thất chính bị giết ngày hôm qua tại một nhà cà-phê.

Điện-báo Havas
Ngày 19 avril 1925

Đại hội Vạn-quốc

Ba mươi bảy nước nhận lời dự cuộc hội-nghị về việc buôn đạn dược, khí-giới, đến ngày 4 Mai này sẽ họp tại Genève. Trong số ấy có nước Argentine.

Việc chính-trị ở Bồ đào nha

Các báo ở Lisbonne đăng tin rằng đại-tướng Camanna, thuyền đốc chánh-phủ, bỏ hào quan nhân theo với mình, đặt chánh-phủ thống-quyền quốc-vụ, tổng-giam mấy vị thượng-quan.

Quân linh trung-thành với chánh-phủ bỏ vi khu của quân cách-mệnh, hai bên đánh nhau nhiều lắm. Có ném lựu-đạn, nhiều người bị hại. Quân của chính-phủ thắng-thế.

THỜI CỤC NƯỚC PHÁP

(Vô-tuyến điện Indopacifi)
Ngày 19 Avril 1925

Ngày hôm qua, ông Caillaux hội-nghị với ông chủ sự bộ tài-chính, rồi lại hội-nghị với ông Millies Lacroix chánh hội-đồng tài-chính của nguyên, lão nghị-viện.

Ông Painlevé thương-nghị hồi lâu với ông Barthou chánh hội-đồng bồi-thường về các công việc của hội-đồng.

Ngày thứ hai ông Briand nhận việc ở bộ ngoại-giao.

Báo *Journal* bình phẩm về cái chương-trình tài-chính, có nói ông Caillaux phản đối việc vay một phần tư bản của tư-gia và nói ngày nay chánh-phủ phải thống-quyền về đường tài-chính mới được.

Chánh đoàn xã-hội cấp tiến hỏi ông Herriot có ủng cử nghị-trưởng thứ-dân nghị viện không thì ông có nói về việc ấy ông xin theo ý Tả-đảng-liên-hiệp-đoàn. Ngày hôm thứ tư sẽ tuyển cử chức nghị-trưởng thứ-dân nghị-viện.

Báo *Petit Parisien* có nói lời tuyên các của tòa nội-các mới chỉ nói về cái vấn-đề bảo-an và cái vấn-đề tài-chính. Về cái vấn-đề bảo an, tòa nội-các theo cái chính-sách của ông Herriot. Về vấn-đề tài-chính, tòa nội-các cam-đoan kế-cứu cái phương-sách nhanh chóng nhất để khôi-phục lại nền tài-chính của nước Pháp. Cái chính-sách nói vụ thi theo như các chính-sách của tả-đảng-liên-hiệp-đoàn.

Ông Caillaux có nói chớ tưởng rằng nay mai sẽ dùng đến các phương-sách đặc biệt hoặc những phương-sách dị-thường đâu. Ông sẽ kê-cứu các phương-sách thiết yếu hiện thời, chớ không phải là những phương-sách nhất định vĩnh-viễn.

Sáng hôm nay, mật hội-đồng của đảng xã-hội liên hiệp có đến hội-nghị với ông Painlevé. Sau buổi hội-nghị, ông Painlevé có nói trong buổi hội-nghị ấy ai nấy hợp ý nhau và tội-đồng điều-đình để theo đuổi cái chánh sách tán trợ cho tòa nội-các. Hiện nay còn mấy khoản về đường tài-chính, binh vụ, và kinh tế sau này sẽ giải-quyết nốt.

Báo *Daily Epress* nước Anh nói trong tòa nội-các có ông Briand thì tòa nội-các có cơ vững bền được.

Các báo nước Hà-lan bình-phẩm về ông Painlevé một cách tán-kính, và nói ông Briand sẽ theo đuổi cái chánh sách hòa-bình của ông Herriot.

Báo *Epoca* nước Tây-ban-nha có nói khó lòng tìm được một tòa nội-các trí thức rộng rãi bằng tòa nội-các Painlevé. Báo ấy có nói: nếu đảng hiệp-thể không muốn làm cho chính cục cấp biến, hại cho nước Pháp, và hại cả cho Âu-châu thì đảng ấy nên giữ gìn cẩn trọng mới được.

Các báo nước Đức nói cái chánh sách ngoại giao của tòa nội các mới cũng giống như cái chánh sách của quan Herriot, nhưng về đường nội-vụ, tòa nội-các phải giải-quyết nhiều điều khó khăn.

Các báo nước Tchécoslovaquie cho tin về tòa nội-các mới là một việc rất lạ-lùng. Các báo ấy nói tòa nội-các mới sẽ theo đuổi cái chính sách của ông Herriot, và sẽ hỏ cứu cái nỗi khủng-hoảng về đường tài chính.

(Điện báo Havas)
Ngày 18 avril 1925

Ông Herriot nhận lời các chánh-đoàn ra ứng cử nghị-trưởng thứ dân nghị viện. Đảng xã-hội liên hiệp nói đảng ấy hợp ý với tòa nội-các.

HÀI ĐÀM

Hai mươi tháng lương của thầy lục-sự

Thầy lục-sự ngồi hầu bài cụ lớn, bỗng mặt nhăn nhó như quả bóng bẹp, cụ lớn nhác thấy, quở:

— Thầy lục ngồi hầu bài ta mà mặt mũi thế kia, là khiếm-nhã lắm đấy, thầy lục ạ.

— Dạ, bẩm lạy cụ lớn, con thua mất cả một tháng lương.

Thầy thua mất cả một tháng lương!... sao mà tuổi ngu đến thế? Một tháng lương của thầy, chứ hai mươi tháng lương của thầy, thì tên cùng-đinh trong hạt ta một lúc cũng có thể đến lại được cho thầy.

Thầy lục được lời vàng-ngọc quở một cách thâ-vị như thế, trong lòng thì thỏa-thức mà ngoài mặt tự nhiên phẳng-phiu ngay lại, hình như ai lấp cái bơm vào lỗ tai thật luôn cho mấy thợt.

Sơn-phong.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Nhờ quí báo làm ơn chỉ giáo cho tôi một điều pháp-luật sau này:

Tôi có một người em lấy vợ một nhà kia, đến khi bố mẹ vợ nó chết thì bố mẹ vợ chia ruộng cho vợ chồng nó, có chúc thư, các con đều ký tên. Đến khi xong tang, người con trưởng đưa chúc thư cho mẹ tôi, mà trong chúc thư thấy chữa một lối chữ khác nữa, dại khái trước cho chồi tôi nhất đẳng điền nhất sở một mẫu tư chữa ra 7 sào cũ khác mà không có thể cày cấy trồng giọt gì được vì chỉ gánh thuế không thôi, nói tóm lại thì là người trưởng dời chỗ xấu lấy chỗ tốt và bớt đi một vài sào, vậy thì đối với pháp-luật phải làm ra thế nào?

TRẢ LỜI. — Cái người chữa lại chúc thư ấy phạm vào tội giả mạo và đáng phải phạt theo điều 147 bộ hình luật bắt-kỳ như sau này:

« Các người khác mà dùng một phương kế sau này để biến cải những công-chánh chứng-thư, tư thư chứng thư về dân sự thương sự cũng là phạm tội giả mạo:

Là mạo tả hoặc bẻn tạo chữ viết của ký.

Là làm giả văn-khế, hay là lời đã nước khác, điều khoản khác, mà trong hiến những nghĩa vụ, những sự nhã trách không phải là của hai bên đương sự hiệp nghị với nhau, hoặc là các thứ chứng-thư ấy để ký kết rồi mà hiện thêm những nghĩa vụ ấy sự nhã trách ấy vào sau.

Là tăng gia hiến tạo một biệt khoản, một lời trần thuật, một sự thành ý, vào trong các chứng thư mà mình phải biên chép.

Phàm về tội giả mạo nói ở trên này, nếu có sinh ra tổn-hại thì bị phạt giam từ một năm đến năm năm ».

Vậy em ông có muốn khỏi thiệt hại thì phải kiện người giả mạo ấy tại tòa án đệ nhị cấp tỉnh người ấy ở.

VĂN UYỂN

Vịnh sơn-thủy

Thợ trời tô điểm khéo nên tranh.
Phong-cảnh xem ra cũng hữu tình.
Nước thẳm nghìn trùng nay vẫn biếc,
Non cao muôn thuở hãy còn xanh.
Ai xưa văn cảnh đi đâu tá?
Người chỉ còn ta ở dạo quanh!
Mới biết cuộc đời là mấy chốc?!
Người gia cảnh ấy lại thêm xinh.

Đi qua phố cũ

Phố cũ năm xưa có phải a?
Biết bao tình-tứ lúc vào ra.
Bàng khuâng còn nhớ khi thơ thẩn
Vấng vẳng nhường nghe giọng thiết [tha.
Sắt bá vì thêm tình nghĩa đượm.
Bước đường sá quản tuyết sương pha.
Người xưa cảnh cũ còn đây nhỉ?
Một bước chân đường, giọt lệ sa!

Thương ai

Trần trọc thâu đêm những bỗng [năm,
Thương mình thương lắm kẻ xa xăm.
Câu thơ dưới nguyệt ai trí-kỷ?
Ngọn gió trên ngươi nỗi khổ tâm.
Vài cuốn văn tàn phong lại mở,
Bốn bề tuyết lạnh nghĩ mà cảm.
Đã mòn con mắt: trời, non, nước,
Trần trọc thâu đêm những bỗng [năm.

Đêm thu nhớ nhà

Hiu hắt hiên tây trận gió vàng,
Ngậm ngùi lấc đấc cảnh thê-lương.
Hương quan khuất nẻo làn mây phủ,
Lữ-xá khơi sầu giọng gió vang.
Vắng kẻ đỡ đần khi nóng lạnh!
Nào người giáp giếp buổi thân hèn?
Ơn nhà nợ nước hai vai nặng,
Ai thấu cho nhau nỗi đoạn tràng?!

Đức-thụ, Phạm-đình-Bin.

Nhớ bạn

Non nước xa-khơi cách dặm ngoài,
Bạn vàng phút chốc bỗng chia hai.
Trông trăng phẳng-phất lời tri-kỷ,
Nhắn-nhủ đừng quên nghĩa trác mai.

Phó-hồng-Trang.

Tin Cao-mên

Quan Công-sứ Bardez bị ám-sát

Quan Khâm-sứ Cao-mên vừa điện trình quan Toàn-quyền rằng quan Công-sứ Bardez tỉnh Kompong-chnang trong khi đi kinh-lược trong hạt bị mấy đứa lấy dao xông đến giết chết.

Cứ như tin mới tra xét được thì việc hành hích này thì phạm nghe đâu do một tên tự vượt ngục có đất mấy đứa nữa đi cùng. Một viên thông-ngôn và một người linh Cao-mên cũng đi với quan Công-sứ cũng bị chúng giết cả. Tờ thì các nhà bị hại hiện đã đưa về Kompong-chnang để làm lễ cất đám.

Quan Khâm-sứ khi được tin ấm sát ấy, thân hành ngay đến Kompong-chnang để dự tang lễ các nhà bị hại cho đến ngày hôm nay. Sisowath Hoàng-đế cũng mệnh một Hoàng-tử đến dự lễ.

Hiện sở mật-thám đang tra xét về việc ấy, chắc rằng không bao lâu sẽ bắt được tên thủ phạm.

Quan y-khoa bác-sĩ Legrain chết đuối trong khi tắm sông

Quan *docteur* Legrain ở Kratié đi chủng đậu trong hạt, ngày 17 avril hồi 17 giờ tới Phum-Prek Sanua trên sông Mékong cùng với một người khán-hộ. Ông Legrain xuống tắm, bơi ở ngay gần bờ, không rõ làm sao lại chìm đi hẳn mà không thấy kêu. Sau thấy nổi lên mặt nước được một lần và bơi vùng vẫy được một tí rồi lại chìm hẳn. Người khán-hộ cùng hai người Cao-mên nữa đứng trên bờ lúc bấy giờ vì không biết bơi, cho nên đành đứng nhìn mà không cứu được, chỗ đó nước lại sâu đến 6 thước, mãi đến đêm hôm ấy mới tìm thấy thi-thể. Xét ra thì quan *docteur* Legrain vì bị cảm thử ngất đi, mà không cử-động được chứ thực thì ông là người bơi giỏi lắm. Bác sĩ đã có vợ và được một cậu con trai hai tuổi.

Thuyên chuyển

M. Bonnet quan phó cai-trị hạng nhất tòa sứ tại Cao-mên nay tạm bổ đi Công-sứ tỉnh Pursat thay M. de Villeneuve quan cai-trị hạng ba về nghỉ.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 22 độ
15 giờ 25 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.	11	70
— nhì, —	10	80
— ba, —	9	90
Thóc hạng nhất, —	7	25
Bắp ngô —	8	50

Giá bạc. — Kể từ ngày 19 Avril 1925, giá bạc ở kho Nhà nước định là 10 f. 50 và 10 f. 60 kể từ ngày 20 này.

Tin tàu. — Tàu *Songbo* khởi hành ở Haiphong đi Hong-kong qua Pakhoi và Hoihao ngày thứ sáu 24 Avril hồi 6 giờ.

Hội-đồng thành-phố. — Còn có mười ba ngày nữa đã đến kỳ bảo cử hội viên thành-phố rồi, vậy mà những ông có ý ứng cử vẫn còn giữ kín chưa thấy công-bố gì cả. Ở phía hội viên Tây thì nghe đã có mấy số ra rồi là MM. Aviat, Blanc, Duron, Janvier, Larrivé, Mourlan, Rozier, Taupin.

Quan Đốc-tơ Bi-cơ-man

Có phòng khám bệnh tại phố hàng Gió số 33 Hanoi

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ : 0$90

油 群 軒 貝

Bằng Sơ-học yếu-lược. Theo tờ thông-tư ngày 9 avril 1925 của quan Học-chánh Tổng-trưởng, những học trò đã được vào lớp nhì (Cours Moyen) hay lớp nhất (Cours Supérieur) trước ngày 18 septembre 1924 không cần phải có bằng Sơ-học yếu-lược, cũng được đi thi lấy bằng Sơ-học Pháp-Việt. Nhưng mà những học-trò ấy phải đính vào đơn xin ứng thí kỳ Sơ-học Pháp Việt, một tờ giấy chứng chỉ của ông Đốc trường mình nhận thực rằng mình là học trò lớp nhất hay lớp nhì trước ngày 18 septembre 1924. Bắt đầu từ kỳ này, thí-sinh nào không tự nộp giấy chứng chỉ ấy thì phải có bằng Sơ học yếu lược rồi mới được ứng thí kỳ Sơ-học Pháp Việt.

Nha Học chính lại cáo

Đường ô-tô chở thư sang Lào. — Các thư từ gửi sang Lào ấy là ở Lào gửi sang thì từ nay tải bằng ô-tô đường Đông hà Savannakhet chứ không đi đường Vinh — Thakhek như trước. Từ nay cho đến mùa mưa là tháng một tây thì cứ tải đường Đông-hà — Savannakhet, đến tháng một mới lại tải đường cũ.

Cứ ngày thứ sáu nào ở Đông-hà cũng có chuyến xe chở thư đi. Các thư từ ở Bắc kỳ gửi đi thì ngày nào cũng chở, duy những giấy có biên lai thì cứ ngày thứ tư mới gửi.

Một nhà bưu điện mới. — Tại Phủ-qui (Trung-kỳ) nay mở ra một nhà bưu-điện thượng hạng kể từ ngày 1er mai 1925.

Tục Anh-Hùng Náo thứ 3. . 0$25
Anh-Hùng Náo trọn bộ. 25

KIM-ĐỨC-GIANG, HANOI

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay, tòa án Trừng-trị đã xử những việc sau này :

Việc ăn cắp bò. — Về việc Ng-văn-Luông là lý-trưởng ở Bắc-ninh bị thưa ăn cắp con bò cái của một bà đàm nuôi bò ở Đáp-cầu là việc đã xét kỳ trước thì nay tòa tuyên án tha cho vì xét không đủ chứng cớ.

Mua bán trẻ con. — Phạm-văn-Hào làm cu-ly xe đem bán một con bé cho Ng-thị-Nho làm nghề bán hàng nước. Hỏi thì Phạm-v-Hào khai là vì vợ chết, nghèo đói không thể nuôi được con nên phải bán đứa con ấy cho Ng-thị-Nho làm con nuôi. Ng thị-Nho thì khai rằng nhân biếm hoi thấy Phạm-v-Hào bế đứa bé đến bán cứ kể tình cảnh nghèo khổ với gà sống nuôi con thì có thương hại mua để vừa làm phúc vừa làm con nuôi. Tòa phạt Phạm v-Hào 6 tháng tù, và tha cho Ng-thị-Nho.

Tàu thủy chở hành-khách quá số được chở. — Tchong Yim là mại-bản tàu *Long-môn* của công-ty Wing Hing chở hành-khách đường Hanoi Nam-định khi tàu đến bến Hưng-yên bị sở Cẩm lâm biên-bản vì chở hành-khách quá cái số nhà-nước đã cho phép. Nay tòa xét việc chở hành khách và hàng hóa ở tàu là do người *patron* (ba toong) coi chứ không phải mại-bản nên tha cho người mại-bản và để quan Biện-lý khép lỗ việc ấy cho người *ba toong* rồi mới xét.

Đánh tích-xì và sóc-đĩa mừng ông vải. — Sở Mật-thám vào khám nhà Phạm v Chân ở hàng Xã, có bắt được một lũ con bạc là Bùi-thị-Yên, Ng-v-Lợi thư-ký, Đặng-v-Qui buôn bán, Bùi-v Bảo thợ mộc Vũ-Lạc học-trò, Ng-viết-Vong, Đặng-đức-Liên, Hoàng-v-Kỳ, Ng-thị Lạc, và Trần-thị Kiên đương đánh bạc : một bên phòng thì đánh *tích xì* và mé bên giường khác thì đánh sóc đĩa. Hỏi thì Phạm văn-Chân khai rằng hôm ấy không ở nhà mà vợ là Bùi-thị-Yên thì khai hôm ấy nhà có giỗ, họ hàng đến lễ có đánh tổ tôm chơi với nhau chứ không phải gá bạc lấy hồ. Còn những con bạc người thì khai có đánh tổ-tôm chơi, người thì khai ngồi xem. Tòa tha cho Phạm-v-Chân và phạt Bùi-thị-Yên 50 quan án treo và những con bạc mỗi người 16 quan án treo.

AI MUỐN MUA CỦI?

Củi thực khô !

Cân rõ đủ !

Xe đến tận nhà !

Tám hào rưỡi (0$85) một tạ tây

MAU MAU KẺO HẾT

Hỏi tại sau nhà báo T. B. T. V. phố hàng Bông

Một cái trộm lớn. — Lũ tên Ng-đăng-Trác, Ng-đăng-Sĩ và Ng-đăng-Dần cùng ở làng Thủ-khối (Bắc-ninh) ăn cắp 430 đồng và quần áo giá đáng 1 500 đồng của M. Ng-đăng-Bôi ở ngõ Tân-hưng thì nay đã bị bắt giam để xét hỏi.

Một đám sóc đĩa. — Đêm hôm thứ bảy mới rồi sở Mật-thám có đến khám nhà Ng-khải-Minh tức Minh gù ở hàng Cót số 47 bắt được một bọn đang sắp ba với ngửa tư. Người gá cùng bọn con bạc cả thảy 27 người đều phải điệu vào sở Mật thám thành một xâu dài để biên tên tuổi. Số tiền bắt được trên chiếu bấy còn 49 đồng 7 hào.

Hành khách với người làm ô-tô — MM. Rolquin và Chezeaux là đại biểu cho công-ti vận tải ô-tô có làm đơn kiện 21 người hành khách đánh những người làm công trong một chuyến ô-tô ở Phủ-lý đi Hanoi và không giả tiền vận tải cho mình.

Muốn bán một cái xe ô-tô « Delage » 11 mã lực còn mới.
Hỏi tại bản-quán.

Lại sắp có phim ảnh Annam nữa

HỘI INDOCHINE-FILM

ĐANG LÀM MỘT PHIM ẢNH KHÔI HÀI THỨ HAI

? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Những vai đóng trò

Ông LƯƠNG-HỮU-THÂN dit LÉON CHALL, LƯƠNG-CAM-ÍCH, NGUYỄN-VĂN-PHÚC, LÊ ĐÌNH-HẠNH.
Bà LÊ-THỊ-YẾN, NGUYỄN-THỊ HUỆ, và NGUYỄN-THỊ-NHUNG.
Toàn là những người danh giá cả.

Bản-hội xin ông bà nào có lòng nhiệt-thành muốn đóng trò Cinéma, xin đến tại số 1, Rue de la Sapèquerie, nói chuyện.

Hội Hợp-thiện. — Bản Hội có mua thêm 12 mẫu ruộng để mở rộng Phúc-trang, những ông bà có tên sau đây có gửi tiền đến cúng về việc mua ruộng ấy :

Ông Bùi-đình-Quỳnh, 105, hàng Bạc 2 đồng ; Trương-hữu Giao, Bưu-điện 1 đồng ; Bùi-huy-Diệm, Bưu-điện 1 đồng, Ng-v-Lang, Bưu điện 1 đồng ; Trần-v-Giu, Bưu-điện 1 đồng ; Ng-v-Bịch, Bưu-điện 1 đồng ; Trương-công-Dòng, Bưu-điện 1 đồng ; Bà Ng-v Hy, 75, hàng Điếu 1 đồng ; Hiệu Lương-bảo, 112, hàng Bạc 1 đồng ; Ông Hàn-Dzu, Bưu-điện 1 đồng ; Khải, Bưu-điện 1 đồng ; Tiến, Bưu-điện 1 đồng ; Phan-Minh, Bưu-điện 1 đồng ; Đồng-ngọc-Hanh, 189, hàng Bông 1 đồng ; Lê-v Chinh, Bưu-điện 1 đồng ; Trịnh-Toại Bưu-điện 1 đồng ; Lê-quang-Long, 54 hàng Bạc 1 đồng ; Quế, Bưu-điện 1 đồng ; Ký, Bưu-điện 1 đồng ; Chiểu, Bưu-điện 1 đồng ; Long, Bưu-điện 1 đồng ; Hưng Bưu-điện 1 đồng ; Vũ-v-Đức, sở Văn-tự 1 đồng ; Ng-v-Hưng, Bưu-điện 1 đồng ; Phúc-thái, 190, hàng Bông 1 đồng ;

Những ông : Xâm, Oanh, Gấu, Lưu-huy-Ham, Trần khắc-Minh, Ai, Ng-văn Chin, Cần, Ng-văn-Loan, Thiên, Ng-hữu-Quế, Quang-Thành và Anonyme 6 đồng ; M. M. Vũ-khắc-Nghinh, 4 ngõ Sinh từ 1 đồng ; Trần-văn-Khiêm, Sinh-từ 3 đồng ; Phạm đình-Quế, 70, rue des Changeurs 5 đồng ; Cung-đình-Phôn, 67 rue Fellonneau 5 đồng ; Phúc-Lợi dit Đin-v-huấn, 9 rue Fellonneau 5 đồng ; Công-ty Ng-huy-Hợi, 73 phố Mới 10 đồng ; Trần-như-Mai, 32 route de Sinh-từ 1 đồng ; Trần-ngọc-Diên, 194, phố hàng Bông 10 đồng ; Vĩnh-Thịnh, 29, phố Rollandes 1 đồng ; Ng-hữu-Dịch, 29, phố hàng Chiếu 2 đồng ; Ng-văn-Tiến, 51, phố hàng Thiếc 3 đồng ; Hoàng thịnh-Hiệu, (Bài-Hòa, 28, phố hàng Vải-đen 5 đồng ; M Phạm-văn-Khoan, 28, phố hàng Trống 10 đồng ; M. Đỗ-quang-Tư, Thị-giảng Học-sĩ 69 phố Sinh-từ 5 đồng ; M. Quảng-tân-Hưng. 43, phố Đông khánh 2 đồng ; M. Vạn-An, 3 phố hàng Cau 1 đồng ; Hiệu Vĩnh Chéong, 19, hàng Ngang 3 đồng ; Hiệu Quang-an-Hòa, 20 hàng Ngang 3 đồng ; Hiệu Quân-Hing, 36, hàng Ngang 5 đồng ; Hiệu Phan-đăng Giang, 8 hàng Ngang 2 đồng ; Hiệu Phan-đức Thành, 2 hàng Ngang 5 đồng ; Hiệu Phan thái-Thành 4 hàng Ngang 5 đồng ; Ông Lê-thuận-Khoát, 42 hàng Đào 2 đồng ; Ông Trịnh văn-Chính, 76, phố Cầu-gỗ 5 đồng ; Ông Phạm-viết-Chi, 57 phố Bát-sứ 3 đồng ; Ông Dương-trung-Giao, 27 phố hàng Đường 5 đồng ;

Cộng 253 đồng.

Bản Hội xin cảm tạ tấm lòng từ thiện của các ông, các bà đã nhiệt-thành về việc phúc.

Phúc trang của bản Hội được rộng rãi trang-nghiêm bao nhiêu cũng là nhờ ở các nhà từ thiện trong thành phố cả.

Hợp thiện-Hội Tư-lý
Nguyễn-hữu-Long

Quan chánh Đốc-lý thành phố Hanoi có lời bá cáo cho nhân dân được biết rằng con đường 96 ở gần chùa Chân-Long (hồ Trúc-Bạch) đang đổ đất và làm cống ; vậy ai có mả mà để đấy phải đến nhận mà cất ngay đi.

Nay kính cáo

Nuôi ong tay áo. — M. Như-cao-Minh làm tại sở Lục-lộ thành-phố có trình rằng đứa con nuôi ăn cắp mất 105 đồng bạc.

Đi đâu. — Ngô-đình-Luân 32 tuổi tòng sự tại công-ti xe-lửa, ngụ ở phố Tân hưng, trình rằng đứa con gái nuôi 14 tuổi tên là thị-Bến đi đâu mất từ hôm qua.

Đầy tớ bất lương. — Chu-thị-Sen tức Nang, quán làng Phú-thị (Hưng-yên) bị ẵm nã về tội ăn cắp hai cái áo đáng 49 đồng 2 hào của Mme Ng-thị-Long ở hàng Cót số 28 thì nay đã bắt được

NHÀ ĐẺ CẨN THẬN

51, Phố Mã Mây, Hanoi

HIỆU BÀO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

XIN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

THI BẰNG SƠ-HỌC

Muốn thi bằng Sơ học Yếu-lược, tất phải luyện-tập quốc-văn; mà muốn luyện tập quốc-văn thì không gì bằng đọc « Chuyện Giải-trí ».

Đã ra đến tập thứ V

Nhà máy điện

QUẠT MÁY MARELLI

Quạt plafond kiểu lớn. . . 860 f. 00
Quạt plafond kiểu nhỏ. . . 730 f. 00

Cả tiền công đặt

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Việc bảo cử. — Nghe nói có mấy ông muốn ra làm hội-viên thành-phố đã thuê làm bài trần-tình, đã ra tận Đồ-sơn tập hô-hào lấy giọng để diễn thuyết, đã... đã.... nhưng chỉ bởi đâu một hôm đi nghe « thập nhị cung » ở xóm chị em mà cụt hẳn hứng vì câu hăm rằng:

Thưa rằng chớ lấy làm chơi,
Thân danh « ông hội » người ngườ[i cậy] trông,
Đừng như phỗng đá, tượng đồng
Chỉ còn « biết gật » còn công ích gì.
Gớm mặt nam-nhi ! P.

Xuân qua hè tới. Còn vài hôm nữa hết xuân sang hè, những như sự bức đã thấy dục dịch bàn sự cũng cần mát, thế mà đến hôm nay tiết giời vẫn lành lạnh thì thực là trái trời quá, có lẽ quan-ôn năm nay cũng phải bực mình lắm vậy.

Nhưng mà mưa xuân đã thấy tạnh hẳn từ ngày thứ năm trước, da giời xanh ngắt, lửa lựu đã ra vẻ nồng-nàn thì cái sự « khoắc-khoải đau lòng con quốc-quốc » cũng chẳng bao lâu nữa đâu !

Cuộc thi xe đạp — Cuộc thi xe đạp Hanoi-Haiphong ngày hôm qua được vui-vẻ lắm, chưa đến bảy giờ mà suốt con đường Paul Bert đến cửa Hôtel de l'Europe người đứng xem đông ngồn không còn hở một chỗ nào. Đúng tám giờ rưỡi hội-đồng thi xe đạp tề-tựu cả ở khách-sạn ; gần chín giờ quan quyền đốc-lý Paquin các ông hội-viên Fiesch', Dr. Forest và nhiều quí-quan khác nữa không nhớ hết được tên cũng có lại chứng giám. Phường nhạc-binh mãi chín giờ mới lại hành-khúc.

Đường vào thành phố Haiphong đổi lại như sau này : hết đường Hanoi phải qua cầu xe-hỏa, phố Lò-lợn, đường Bonnal rồi rẽ vào phố Lacassan xuống phố Clémenceau, vòng qua Ngã-sáu, qua phố Maréchal Joffre đường Paul-Bert về Hôtel de l'Europe là chỗ lấy giải của bọn thi chơi (amateurs)

Bọn thi chơi đến nơi thì hội-đồng đón vào ký sổ và đưa vào phòng riêng trong khách-sạn nghỉ ngơi rồi đến trưa ăn cơm ở đấy.

Bọn nhà nghề (professionnels) cũng do các đường trên này vào thành-phố đến khách-sạn xuống xe vào ký sổ và ăn uống qua loa rồi lại đi ngay về Hanoi.

Kết quả của bọn thi chơi như sau này :

1· Marc R. đến nơi hồ		9 giờ	40'02"
2· Grimal	—	9	54'4.."
3· Duchêne	—	9	56'
4· Vincelet	—	9	56'2/5
5· Nhiêm	—	10	02'
6· Thanh	—	10	0.'2/5
7· Luật	—	10	03'
8· Chân-long	—	10	04'30"
9· Ng-v-Phú	—	10	(4'32"
10· Lệck	—	10	10'
11· Firmin	—	10	25'
12· Huynh	—	10	26'
13· Nhân	—	10	27'

Thế là trong số mười chín người thi chỉ được có mười ba người trúng-cách, còn Perrin và Galliot đi đến gần địa-phận sở xi-măng phải để ô tô giắt nên đến nơi vào hồi 10 giờ 23' bị loại. Còn bốn người nữa không thấy về thì có lẽ bỏ lưng chừng bay vào thành phố rồi rẽ đi lối khác.

Bọn nhà nghề có 17 người thi thì năm người đến cùng một lúc vào hồi 10 giờ 32' là Marc, Bồng, Can Brossard và Filly. Mãi tới 10 giờ 45 mới thấy Công ; bọn các người khác đến giải-giác cho mãi quá 11 giờ mới hết.

Nạn mất trẻ con. — Ng-v Dìn, 62 tuổi, làm nghề chèo đò ở Quán-khẩu lại sở Cẩm trình rằng có hai đứa con lên 8, 7 tuổi cùng bỏ mất từ ngày thứ sáu trước,

Sở Cẩm đã xét hỏi việc con bé Đặng-thị Nuôi lên 10 tuổi, con thị Năm 38 tuổi ở Hàng-kênh lạc độ nọ.

(Xem trang thứ ba, cột thứ ba)

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết số ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên văn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Số 160

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Bọn *Hoa-vinh* và *Tần-minh* đều xuống đứng tại bên bờ mà trả lời rằng :

— Chúng tôi đây không phải là quan-quân. Hiện có thư của ông *Cập thời-vũ Tống-công minh* đây, xin cho chúng tôi nhập bọn, cùng vào ở trong đại-trại.

Lâm-sung nói :

— Đã có thư của ông *Tống-công-minh* thì xin mời đến cái tửu-điếm của *Chu-qui* tại phía trước mặt kia, để trao cho chúng tôi xem trước, rồi sẽ ra đón.

Bấy giờ thấy lá cờ xanh ở trong thuyền lay-động tới chỗ bụi lau có một chiếc thuyền con chèo ra. Trong thuyền có ba gã ngư-nhân một người coi thuyền còn hai người đi lên trên bờ mà bảo bọn *Hoa vinh* rằng :

— Xin mời các vị tướng-quân cứ đi theo tôi.

Bấy giờ hai chiếc chiến-thuyền ở trên mặt nước bỗng thấy phất lá cờ trắng, có tiếng thanh-la vang động, hai chiếc thuyền lạ đều rút về.

Bọn *Hoa-vinh* trông thấy, đều kinh ngạc mà bảo nhau rằng :

— Chỗ này thật là quan quân không ai dám trêu ghẹo đến, những nơi sơn-trại của bọn ta quả không được bằng.

Mọi người cùng theo hai gã ngư-nhân đi vòng con đường lo rộng tới cái tửu-điếm của *Hạn-địa-hốt-luật Chu-qui*. *Chu-qui* nghe nói, vội-vàng mời vào, rồi giết hai chiếc bò để làm cơm cho quân ăn. Lại hỏi xem phong thư của *Tống-giang*

Chu-qui bắn một phát tên sang bụi lau bên kia thủy-đình thì có một tên lâu-la chèo chiếc thuyền con đi ra. *Chu qui* sai đem phong thư đưa vào trình sơn-trại. Nhất-diện sai người giết dê mổ lợn để khoản-đãi chín vị hảo-hán tại trong tửu-điếm. Còn quân-mã thì đưa đi đóng ở các nơi xung quanh.

Ngày hôm sau, vào hồi giờ thìn, bỗng thấy quân-sư là *Ngô-dụng* đến tửu-điếm của *Chu-qui* nghênh-tiếp mọi người. Bấy giờ ai nấy đều cùng nhau làm lễ tương-kiến và kể lể sự tình đầu đuôi.

Sau thấy hai ba mươi chiếc thuyền lớn ra đón. *Ngô-dụng* và *Chu-qui* mời chín vị hảo-hán xuống thuyền. Còn gia-quyến, quân-mã cùng các đồ hành-lý cũng đều xếp xuống thuyền cả ở vào sơn trại.

Khi thuyền đến bến *Kim-sa*, đã thấy *Triều-cái* cùng các vị hảo-hán đem phường nhạc ra đón. *Triều-cái* cùng chín vị hảo-hán mới đến làm lễ tương kiến, mời vào trong cửa quan, rồi ai nấy đều cưỡi ngựa hoặc ngồi kiệu đi thẳng đến nhà *Tụ nghĩa-sảnh*.

Bấy giờ hai bên chia hai dãy cùng ngồi : Dãy ghế bên tả thì có *Triều cái*, *Ngô-dụng*, *Công-tôn-thắng*, *Lâm-sung*, *Lưu đường*, *Nguyễn tiểu-nhị*, *Nguyễn-tiểu-ngũ*, *Nguyễn-tiểu-thất*, *Đỗ thiên*, *Tống-vạn*, *Chu quí* và *Bạch thắng*.

Số là hồi mấy tháng trước đây *Bạch nhật thử Bạch-thắng* bị giam ở trong ngục *Tế-châu* đã vượt ngục mà trốn vào nhập bọn với *Lương-sơn-bạc*, cũng nhờ cái mưu kế của *Ngô dụng* sai người vận-động, cho nên hắn mới được thoát thân.

Dãy ghế bên hữu thì có *Hoa vinh*, *Tần-minh*, *Hoàng-tín*, *Yên-thuận*, *Vương-anh*, *Trịnh-thiên-thọ*, *Lã-phương*, *Quách-thịnh* và *Thạch-dũng*. Hai dãy ngồi hai bên, khoảng giữa đặt một cái lư hương lớn để cùng nhau phát-thệ.

Ngày hôm ấy âm-nhạc rìa-rít, mà trên giết ngựa, tiệc mở linh-đình. Lại gọi bọn lâu-la mới đến, vào bái-yết ở dưới thềm. Khi bái yết xong, đã có bọn tiểu-đầu mục cũng đặt tiệc khoản-đãi và xếp dọn các nơi phòng-xá tại phía sau núi để cho đem gia-quyến vào ở đấy.

Trong khi dự tiệc, *Tần-minh* và *Hoa vinh* ca-tụng những đức tốt của *Tống-giang* và thuật chuyện báo oan ở *Thạch-phong-sơn* cho mọi người nghe. Các vị đầu-lĩnh nghe nói, đều lấy làm mừng-rỡ.

Sau lại thuật đến chuyện *Lã-phương Quách-thịnh* hai người đấu kích với nhau, *Hoa-vinh* bắn một phát tên đứt cái giải nhung ở đầu hai ngọn kích, làm cho hai cái kích phải chia rẽ ra.

Triều-cái nghe nói, có ý không tin, mới hàm-hồ mà đáp rằng :

— Nếu vậy thì bắn giỏi lắm, để hôm nào xin mở cuộc bắn chơi.

Khi tiệc đến nửa chừng, rượu đã hơi ngà ngà say, các vị đầu-lĩnh đều nói :

Bây giờ ta hãy cùng ra phía trước núi dạo chơi một chút, rồi sau sẽ lại về dự tiệc.

Bấy giờ các vị đầu-lĩnh đều vái nhường nhau, thẳng-thỉnh đi xuống dưới thềm, cùng ra phía trước núi để ngắm xem phong-cảnh. Khi ra đến cửa quan thứ ba, bỗng nghe trên không ríu rít có một hàng chim nhạn đang bay.

Hoa-vinh nghĩ thầm : Vừa rồi nói đến ta bắn đứt cái giải nhung ở đầu hai ngọn kích, *Triều cái* có ý không tin, chi bằng ta thử tài cho mọi người xem, khiến chúng sau này phải sinh lòng kính-phục.

Hoa vinh nghĩ vậy, ngảnh nhìn các người tùy-tòng, thấy có đeo cung tên. *Hoa-vinh* liền hỏi mượn một chiếc cung thì gặp được chiếc cung nê-kim-thước họa, lại chính vừa hợp ý *Hoa-vinh*.

Hoa vinh vội-vàng rút một mũi tên và nói với *Triều-cái* rằng :

— Vừa rồi các vị đầu-lĩnh nghe nói *Hoa vinh* này bắn đứt cái giải nhung đều có ý không tin. Bây giờ ở phía xa xa đang có một hàng chim nhạn bay đến, *Hoa-vinh* này không dám nói khoe, nhưng phát tên này xin bắn trúng vào đầu con chim nhạn thứ ba ở trong hàng nhạn. Giả-sử bắn không được trúng, cũng xin các vị đầu lĩnh chớ cười.

Hoa-vinh giương cung nhìn lên trên không, bắn một phát tên, quả-nhiên chính trúng vào đầu con chim nhạn thứ ba ở trong hàng nhạn rơi xuống sườn núi. Bấy giờ truyền quân nhặt lên xem thì mũi tên ấy chính trúng vào đầu chim nhạn. *Triều-cái* cùng các vị đầu lĩnh trông thấy, ai nấy đều lấy làm kinh-ngạc mà phải khen ngợi *Hoa-vinh* là một bậc *Thần-tiễn tướng-quân*.

Ngô-dụng nói :

Nếu vậy thì tướng-quân chẳng những đáng gọi là *Tiểu-lý quảng*. Dẫn đến *Dưỡng-do-cơ* thuở xưa cũng không được bằng. Trong sơn-trại này được có tướng-quân, cũng là một sự rất may vậy.

Từ đó trong *Lương-sơn-bạc* không một người nào không phải kính phục cái tài *Hoa-vinh*. Các vị đầu-lĩnh lại cùng về dự tiệc, tiệc mãi đến tối mới tan. Ngày hôm sau, trong chốn sơn-trại lại đặt tiệc để cùng nhau bàn định vị-thứ.

Đáng lẽ thì *Tần-minh* ở trên *Hoa-vinh*, nhưng vì *Hoa-vinh* là anh vợ *Tần minh*, cho nên mọi người đều nhường *Hoa-vinh* ngồi liền vai ở phía dưới *Lâm-sung*, về hàng ghế thứ năm. *Tần-minh* ngồi hàng ghế thứ sáu, *Lưu-đường* ngồi hàng ghế thứ bảy, *Hoàng-tín* ngồi ghế thứ tám.

Còn phía dưới ba anh em nhà họ *Nguyễn* thì đến *Yên-thuận*, *Vương-anh*, *Lã phương*, *Quách-thịnh*, *Trịnh-thiên-thọ*, *Thạch-dũng*, *Đỗ thiên*, *Tống vạn*, *Chu qui* và *Bạch-thắng*, cả thảy cộng thành hai mươi một vị đầu-lĩnh. (Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

● TONIQUE TONKIOIS ●

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo khoa tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có trí khôn thì không ai có thể ha được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chân phê rằng :

Chiếu nay đại dược phòng của MONTÈS qui-ông, có sinh nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dụng qua rất hay, đáng nên giữ thường, truyền lục phê thị giữ cho qui dược phòng chế-tạo để tỉ thành-phẩm.

● Khâm thử.

御製三年五月初七日內閣奉

欽此

內閣大臣 正堂 兼 主

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Tốt thay chè Sâm-Mậu

Suất hiệu ở Nam-bang đã lâu năm, đối với các thứ chè thì chè nào cũng có bệ-vị phiêu-hương, nhưng chè Sâm Mậu, chẳng những là nước xanh hương thơm pha được nhiều lần và lại cũng không ngăn sự ngủ, mà uống vào thì tinh thần khoái sảng lắm, vậy hiệu chè Sâm-Mậu nên làm cho thủy trung như nhất, và các ngài đồng bang dùng chè cho biết lời của tôi nói thiệt.

Thanh hóa quan Tổng-đốc

鷹清於驗職名森
譽化他香經已茂
証總號味買久茶
認督黍勝飲木馳

Giấy bạc giả. — Ngày 17 tử hãy có một người đàn ông đưa cho bà kia là vợ một ông Tây là giấy bạc 100 p. để đổi lấy giấy nhỏ, nhưng bà kia nói không có, nên đưa về nhà lấy thì ông chồng bà xét ra giấy bạc giả bèn gọi lính một thám lại bắt. Nghe đâu sở Mật-thám xét hỏi thì mới rõ là giấy bạc giả đó xuất-hiện ở sòng đỏ-bác mà người đàn ông là nhà chuyên môn chữa gà xưa nay. Thế thì có lẽ chuyện này vì một là giấy bạc giả mà sở Mật-thám sẽ tường mặt được hết mặt những tay bạc danh tiếng trong thành-phố.

∴

Tên Khách Dim-cheoh-Sui đem tiêu một cái giấy bạc giả 20 đồng, thì đã bị sở Mật-thám bắt được.

Cờ bạc đủ quá! — Nói đến cái nạn cờ bạc ở Hải-dương thì ngao ngán quá, vì đã thành một cái bệnh dịch lưu hành ở trong xứ này. Chẳng thế mà có nhiều nhà giả danh là buôn bán nhưng kỳ trung ở trong vẫn giữ nghề chứa gá.

Vì vậy mà sinh ra nhiều cái ác kịch cha bỏ con, vợ lìa chồng, đàn ông sinh ra trộm cướp, đàn bà sinh ra dâm tà, nhân tình đơn bạc, phong-hóa suy đồi. Như mới đây có một ông hàn ở một công sở kia, xưa nay vẫn là người cần thận không cho vợ đi mà mới dùng vào cuộc đen đỏ vào khoảng độ non một năm cả sinh ra mang công mắc nợ, cha mẹ vợ con nheo nhóc, bấy giờ vỡ lở ra cả mặt nghĩ gì đến sự liều thảo nên đã tỉnh nguyện xin đổi đi xa cho khỏi mặt dày mày dạn.

Nghe đâu vẫn có một tại toàn thị là ông hàn, ông ký, bà chủ, cô tây chứa những đồ cho buôn bán già danh có tới đến thì quần tam tứ ngũ, nay nhà này mai nhà khác mà đem độ đồ đen với nhau, ăn thua kể hàng năm bảy trăm, nào là bài cào, tí-xỉ, sóc đĩa, đố mười, chẳng thiếu gì cả, hình như không e nề gì pháp-luật cả. Bọn này thực là những tay đại bịm, khéo lẩn lát hết năm lấy đến năm khác mà chưa từng bị bắt một lần nào thì mới là gớm lắm nữa.

Ôi! bao giờ cho hết cờ bạc!

Long-hải

NAM-ĐỊNH

Cái nạn ô-tô — Hồi 9 giờ sáng hôm 18 avril, chiếc ô tô chở khách số T. 2400 ở Phủ lý đi Nam-định đến ki-lô-mé 84 gần cầu Phú-ốc thì không biết làm sao người sốp-phơ lại vặn ngay xe đâm vào cái cột giây thép hàng đôi. Hai cái cột lấy bị quẫn đi, xe cũng hư hỏng nhiều chỗ.

Chuyến xe lấy chở có 8 người hành-khách thì vài ba người bị thương xoàng đều về nhà cả. Duy có một người đàn bà chửng ngoài 30 tuổi phải nhiều vết thương nặng thì những người làm xe bỏ xuống để đường rồi lấy phèn che, mãi lâu mới đưa về nhà thương Nam-định.

Họ làm như thế thực là coi rẻ tính-mạng người ta quá; thiết tưởng bổn-phận của họ là phải tìm cách đưa người bị nạn về ngay nhà thương mới phải, chứ có lẽ đâu lại để chậm thế.

Nghe đâu chỉ vì chú sốp phơ hàng chỉ nhằm mắt mở liều để chạy thì với chuyến xe lửa thứ năm sắt ở Hacoi xuống mới đến nỗi xảy ra cái nạn gớm ghê như thế.

Tên sốp-phơ ấy và cả tên làm công nữa đã phải bắt về sở Cẩm để xét hỏi.

Nghỉ dưỡng bệnh. — M. Nguyễn-văn-Liễn thư ký hạng nhất và M. Ng-văn-Lợi thư ký hạng năm ngạch Hỏa-xa đều được nghỉ dưỡng bệnh một tháng tại nhà thương M. Nguyễn-v-Tịch, thư-ký hạng nhì và M. Ng-v-Đặng thư-ký hạng sáu tạm thay các công việc trong khi MM. Liễn và Liễn dưỡng bệnh.

PHỦ-NINH GIANG

Việc thứ nhất của nhà hội-đồng phủ Ninh-giang làm ngay ở chỗ chợ đê là đường bờ sông, trước cần những hiệu cao-lâu, nhà chưa xây dựng xong mà đã được một việc rất quan-trọng có công cháng, nghĩa là bên cạnh hai con đường những đường ngày đêm nhiều người đi lại — có đào một cái rãnh vừa dài rộng vừa sâu gần ngập đầu người lớn, hễ đào đã tới rồi đúng vào việc làm nhà, lúc nào cũng thấy đầy vơi, thỉnh thoảng lại có người ta vứt xuống, may nhẩm vào những lúc vội tối đã người, nếu không cái hố ấy đã thành một cái mả chung cho nhiều nhân mạng.

Tối hôm thứ bảy vừa rồi, vào hồi bảy giờ rưỡi có một người đàn bà bỗ một đứa con nít ở tàu thủy lên, đi cắp choang nước ngay vào thùng với cái nhà hội đồng phủ Ninh-giang ta mới người xám lại kêu lên, nhưng nếu nó không chết ngay có đời thì đến bị cũng bỏ cả đời lẫn mẹ. Người đàn bà kia lên khỏi hố cứu là thái bố con và đe quần trắng bít-tất trắng đi về, trông thương hại quá, không cầu nhìn đến tận mặt cũng biết người ấy là một người An-nam nghèo khổ.

Nhiều người đã ta-thán và nói với những người coi việc làm nhà hội đồng nên đóng đóng lấy thăng với và tối đến để một ngọn đèn cho khỏi xảy ra sự rủi ro đến những người qua lại. Thế mà từ ngày nọ tới nay những lời thì thì chẳng chữa lọt tai ai!

Vậy ông nào hay bà nào đứng thầu làm cái nhà hội-đồng ấy, nên trù tính việc ấy đi, kẻo lỡ có kẻ đâm đầu xuống thùng với cái thì thảm hại lắm thay. Và chỗ cạnh thùng với lại là chỗ xe ô-tô và xe tay đi lại nhiều nhất, không may những xe ấy cái nào sa xuống đó thì người cũng nguy mà xe cũng nguy, còn các ngài có cũng nguy hay không thì không biết.

X lai cảo

SƠN-LA

Chợ sợ nước độc. — Vì cái câu « Nước Sơn-la, ma Vạn-bú » mà khiến cho bà con ta ở trung-châu thấy nói lên Sơn-la là sợ mất vía mất hồn, nhưng cảnh đó chẳng qua là ở một vài người bịa ra để lòe nhau đó mà thôi, chứ có đâu lại ghê-gớm như thế mà sợ. Vậy bà con ta tưởng chớ nên tin.

Ta chớ nên thấy một vài cơn sốt thường đã cho là độc nước mà sợ. Kỳ-giả đây ở tỉnh Lai-châu, Sơn-la luôn mấy năm trời, cũng thấy sốt qua loa vài bận, khỏi cơn sốt lại tỉnh táo như thường. Điều đó ai tránh khỏi, vì từ tỉnh-thành về chơi chốn thôn quê mình cũng còn lạ nước, nắng buồn ngủ, cũng sốt, buồng chi ở trung châu lên thượng du, song vì vài cơn sốt mà lấy làm sợ hãi coi thượng-du như hang cùng núi rẫm thì thực cũng nhát quá.

Kỳ-giả ở đây hầy nhiều năm vẫn lưu-tâm đò xét chuyện ma-cà rồng xem có thực không? Song chẳng thấy gì cả. Nhiều khi hỏi các cụ già, và các quan chức bản-bộ cũng ngài cũng chẳng ai trông thấy con ma là thế nào, ai nấy đều cho là huyễn hoặc không đủ tin, còn những điều đồn thổi « ma-mường » nhời khi, đó đều nói nhằm hết, không có ai trải được ai cả.

Kỳ-giả thường thấy người mình lên tòng sự hoặc làm ăn buôn bán trên này lấy vợ người Thổ sinh con đẻ cái vẫn như thường, nào khi xuất khí nguy có thấy ma-mãn nào bắt buộc đâu?

Như thế sao gọi ma thiêng được. Hiện nay tỉnh Sơn-la có hàng trăm người trung-châu vừa tòng-sự các sở, vừa buôn bán, làm thợ đông đúc vui vẻ, trong tỉnh có chợ gạch. Khách buôn đã mỗ hàng, chợ họp 5 ngày một phiên có đủ các thứ cần dùng không phải khám khổ. Chỉ hiềm không có đủ các cách tiêu-khiển mà thôi, nhưng chiều đến giảm ba anh em cũng nhau đạo chơi các bản, ngắm cảnh sơn-thanh, thủy-tú, phụ-sao (con gái) gánh nước, phụ-bảo (con trai) đi cày, lưu-lo tiếng hát câu cười chẳng thú lắm dư. Tuy không có hồng-lâu tửu-điếm thật, nhưng nhờ vì thế ta lại để dành được đồng liền mỗ-hôi nước mắt, mỗi vài năm chỉ thú ra lại chẳng được món tiền khá khá ư?

Vậy bà con ta nếu có ai đi đâu lên trên này cũng nên vui lòng mà lên và nhớ cần « giai sinh hàng hỏ thì tử phương » đừng nệ câu « Nước Sơn-la ma vạn bú » là câu bịa đặt nữa.

Minh-khôi.

HƯNG-YÊN

Hội trí-tri. — Bây giờ rưỡi thứ sáu vừa rồi các ông hội-đồng trị-sự hội Trí-tri có họp ở hội-quán bàn nhiều việc như chữa cửa nhà hội, sửa sang phòng đọc sách, mở lớp học tối để dạy trẻ con người lớn mà ngày không thể đi học được; có ông bàn mở cả cuộc hát chuyện và diễn-thuyết nữa.

Duyên hội Trí-tri bấy lâu nay chỉ có lớp học ban ngày, còn tối vẫn bỏ không. Ở nhà hội-quán nhật-báo có, tạp-chí có, sách có mà chẳng ông nào chịu lại xem, kể cũng hơi lấn cho nhà hội-quán lạnh lẽo quá. Chúng tôi ở trong tỉnh được tin các ông hội-đồng trị-sự bàn những vấn-đề trên kia, thật là mừng. Mong rằng các ông hết lòng với hội mà làm cho tới được mục-đích.

M. S.

CAO-BẰNG

Tiệc tiễn hành. — Ông phán Bế-xuân-Tiết, hội-viên hội Trí-tri, đầu năm 1925 được kì-bổ tri-châu, đến tháng avril này lại được bổ Tri châu Quảng-uyên thay ông Hà-lương-Tín, thăng bổ đi chánh-quản-đạo Mèn-cay. Chiều hôm 14, ông Vũ-ngọc-Liễu, lục sự tòa án có thiết tịch để mừng ông châu mới, có mời cả các ông tổng sự các tòa bảo-hộ, bạn hữu và quan tỉnh trong hàng tỉnh đến dự tịch, ông Liễu có chúc mừng mấy lời rất là thân trọng và rất chu-toàn về tình ngĩa trong bạn đồng sự khi được thăng bổ sang bên sĩ-hoạn.

Đến nửa giờ chiều hôm 15, ông Vũ-đình-Khôi, hội trưởng hội Trí-tri đặt cả hội đến hộ quán và đặt tiệc trà để mừng ông Bế-xuân-Tiết, vì là một ông hội viên có công giúp đỡ hội được nhiều việc, có quan tỉnh phủ là danh dự hội viên đến dự tịch, ông hội trưởng thay mặt hội có lúc mừng ông châu mới mấy lời về sự thân-thăng và khuyến-miễn về đường chính-trị, nên lấy trung thành đối với quốc-gia, và đạo-đức đối với xã-hội, một cách rất là mật thiết. Ông châu mới đứng dậy cám ơn cả hội và châu lại hội về sự tương đối với nhau, mất ngày mất thân thiết hơn nữa, quan Tuần-phủ Ng tất-tố, cũng mừng mấy lời và khuyến miễn ông châu mới, thực là có-vị; cả hội đều vỗ tay; rồi lại nói chuyện về cách cai trị đến mấy tổ giờ người mới giải tán. Ngoài cửa hội quán, trên treo mộ, là cờ tam-tài rất lớn, hai bên treo các giá cờ nhỏ, khi ông châu đến, hội đốt một hồi pháo, khi đọc xong lời mừng lại đốt pháo cho đến khi tan tiệc vẫn còn thấy tiếng pháo nổ.

Ngày 7 giờ tối hôm ấy, ông hội trưởng hội Trí tri cùng với các ông tổng sự các tòa bảo-hộ, sở-tòa, giáo-ban, thương-chính, lục-lộ và Nam-quan, cả là 16 ông, đặt tiệc tại nhà hàng Ông Ferrière để mừng ông châu Bế-xuân-Tiết. Xem ra sự tương-giao và tương đắc nhau trong bạn đồng-sự trong một tỉnh này, rất là thành thực và rất là có tình-tình, nào là nhắc lại chuyện thân-thiết, nào là mượn rượu mừng sự thăng-trực, lại vận thêm kèn hát để mua vui trong khi khề-ước, một về rất là ấm-ái, mà có ý làm cho dài thì giờ để anh em đàm đạo cho thỏa nguyện tương-tri, mãi đến 12 giờ mới tan tiệc.

Tối đi chơi để nhiều tình, mà cũng để trông thấy nhiều đêm tối bạn bè phân-hy nhưng không thấy cái tiệc nào đối đãi với nhau một cách đầm đà và tình thân như cái tiệc của các ông ở Cao-bằng trong hai ngày hôm nay, vì ở thượng-du mà sao lại có tấm lòng nhiệt thành và vui vẻ lịch-lãng như vậy, làm cho người qua đường cũng phải lưu tâm đến, cho nên tôi phải nhờ đăng vào báo, cũng là một điều hay trong ngũ-luân, và tôi cũng kính tặng ông châu mới bốn chữ « Nhất-lộ phúc-tinh. »

D.T. lai cảo.

MONDAY

Một toán giặc Khách. — Ngày 14 avril rồi, một bọn hung-đồ Khách có mang súng tràn vào ăn cướp ở miền Na-thước, chúng bắt được mấy tên phu làm ở miền ấy. Khi bảo được quan đến bắt thì chúng chạy trốn được về Tàu cả.

(Xem trang thứ tư).

NÊN MUA NGAY! MỘT DỊP TỐT

Xe mô tô « Alcyon » 3 mã lực — chạy còn tốt lắm — Giá bán rất hạ — Hỏi tại M. Cazeneuve, Gérant.

CẦN NGƯỜI LÀM

Cần một người chauffeur-mécanicien thật thạo về máy autos và một người chauffeur cần-thận. Ai muốn làm thì cứ viết thư cho công ty Bố-đăng-Tòng, Vinh (Nghệ an) Lương cao. Có quyền-lợi về sau.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY nói số 245

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chánsong bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệt tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mới chiếu cố.

3949 MẬU-THỊNH kính cáo.

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 16 avril mới rồi, bản hội có diễn nỗ chào « Lai-lương » CHUỘT XA CHỈ VỈ GẠO » chắc các quí-khách không được vừa ý như lời nói trong các báo và cáo bạch là vì bài vai chính cất ra đồng trong vở lấy đàn buổi trưa hôm 16 avril lúc sắp diễn lớp lại xin phép vì có việc cần kíp ở nhà quê không thể hoãn lại được và có vài người khó ở nên bản-hội phải thay đổi mà cắt cả các vai trò lại cho xứng đáng, nên chi có nhiều người chưa được thuộc hết cả vở của mình hát.

Sự đó là việc sẩy ra thời nhiên, nên bản hội đã toan hoãn lại để hôm khác mới diễn, song vì trong báo, là cao bạch trái đã đăng mất rồi, không kịp đăng lại ngay buổi chiều hôm ấy được, sẽ vé đã bán rồi hôm trước được nhiều rồi.

Nay bản-hội còn đang cho luyện tập và sửa đổi lại, khi nào xong sẽ diễn lại, lúc đó các tiết-quý chiếu cố đến xem lại để hả lòng cả vì vở hát ấy toàn các câu hát mới và có nhiều giọng hay, câu hát đối chọi nhau thông thống một và có ý vị lắm. Vậy bản hội mới có lời cảm tạ các ngài đã có lòng luyến ái đến bản hội xem diễn tối hôm ấy và xin các quý-khách miễn thứ cho sự sẩy ra bất thình lình không thể biết trước được.

Kính cáo.

Tối thứ hai 20 Avril 1925

SONG Á ĐỒNG VINH

Người ấm ở bậc giàu sang.
Nụ cười ra mới biết thua gan đàn bà.

Tối thứ ba 21 Avril 1925

CHU MAI THẦN

Bản-hội xin chiều lòng các ngài mà diễn lại tích này vào tối thứ ba.

Tích này có nói đến lắng Tuấn-Tự, vợ Bùi kép thương Vui nhất là chỗ đánh ghen.

G. PAREL

Ai muốn hỏi gì cũng sẵn lòng bảo; chỉ bảo về những việc buôn bán và các việc khác. Xem xét các sổ sách, hoặc tính sổ sách 49, Avenue Puginier, Hanoi

Thứ sữa tối thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu Conké của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa-Lan, là một thứ sữa nhung người yếu, trẻ con cũng tốt cả mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên dùng rất tốt.

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa nay cũng phải nưa lòng.

Bán buôn tại:

COMPTOIRS COLONIAUX CHINIS

Haiphong. 2220

Pilules Antidysentrique

Thuốc hị rất thần-hiệu đau nặng đến đâu uống cũng khỏi.

Mỗi ngày uống 10 viên

Mỗi lọ giá: 0$60

BÁN TẠI:

Hiệu Bào-chế MONTÈS

HANOI

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bên T. H. đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở Vũ-di-sơn, chuyên chế thứ trà thượng-hảo-hạng tại trên ngọn núi non như Liên-tâm, Ô-long và thủy tiên, vân vân, đóng chính hiệu-hộp chiếu chỉ, ra gần vị nồng hiệu lắng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liệu-làm chè chính, gọi là « SOUS KI CHIH-CHAI BAMB-TRÀ » cũng được nhiều qui nhân quan-nghiệm. May nên đem những đến riêng của tri VINH MẬU đang bào, để qui-khách thưởng trà không đòi nỗi mua lầm.

Cáo cùng điểm bán trà VINH MẬU :

Nam-Định, phố Khách, số 144.
Hà-nội phố Hàng-ngang, số 35.
Hải-dương : phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cần bạch.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng dung tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

217

Một cái nguy-hiểm • trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì một năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người. bệnh ấy vẫn rình mổ làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Nofal

0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, vớ gió lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

GRANDS MAGASINS REUNIS

Phố PAUL-BERT. — HANOI

DỒ GANG SẮT — GÁC CƠ-KHÍ

Một vài thứ giá hàng hóa:

	Mỗi cái:
Cân đòng trong nhà, đồ bằng gang, đĩa bằng đồng, cân được 5 kgs.	65 fr. 00
Một bộ quả cân bằng đồng, có đồ bằng gỗ.	35 fr. 00
Crémone. Chốt đóng đinh bằng gang 16 c/m × 2 m.	6 fr. 75
Theo cửa bằng sắt 38 m/m tâm đinh 5:	8 fr. 00
Pêne dormant 1/2 tour. Hai tiêu khóa 14 c/m.	12 fr. 00
Thước 5 bran hoa à ressort. Gỗ sơn 16 m/m	2 fr. 00
Piace universelle noire tôle noire 18 c/m.	3 fr. 00
Tuile émaillée nặng nhất, đủ các số.	6 fr. 80

Boîte postale N° 49

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Đường sang Lào. Việc ô tô từ bằng ô-tô từ Vinh đi Thakhek phải đình hoãn từ ngày 16 avril và từ ngày 17 avril thì bắt đầu chở từ Đông-hà đi Savannakhet. Các chuyến xe đường Đông-hà — Savannakhet như sau này :

1· Ở Đông hà khởi hành vào ngày thứ sáu về buổi sáng (sau chuyến xe hỏa thứ nhất ở Huế ra) đến Savannakhet vào chiều thứ bảy hay sáng chủ nhật (kịp với chuyến tàu ngược Vientiane).

2· Ở Savannakhet khởi hành vào ngày thứ hai về buổi sáng (sau giờ tàu ở Vientiane tới bến) đến Đông-hà vào chiều thứ ba (kịp với chuyến xe hỏa sau cùng vào Huế).

TOURANE

Gió đỡ rạp xiếc. Phường xiếc Đại-Nam mới khai diễn lần thứ nhất tối hôm 14 avril, qua ngày 15 chính là bữa công-chúng đương nô-nức đi xem, lại là bữa các khoản trần thiết trong rạp mới vừa chỉnh đốn. Thì bắt đỏ khi 1 giờ chiều bị một trận gió bão đột ngột nổi lên, trước còn bay lắc ít nhiều, sau dần chuyển động càng lâu càng kịch-liệt, tung cả màn, đổ cả cột, sập cả giàn. Cả phường đều bối rối, vội-vàng kẻ giữ người lôi các khúc, cố sức triệt hạ cho mau ; thành ra trong khoảnh khắc mà cái rạp to lớn kia đã tan tác ra mỗi nơi mỗi mảnh, cái đỏ, cái gậy, cái ngã, cái xiên, chẳng khác chi cái nhà mới vừa bị bão.

Cứ như lời người trong phường ức-đạc, thì sự thư hại mốc đến vài trăm đồng, và tu bổ lại cũng mất đến độ giăm ngày mới xong. Thế thì sự lỗn mạt của p ường xiếc vì trận gió này không phải là nhỏ, mà bà con trong thành-phố ta dẫu có nô-nức đến đâu cũng phải đến giăm hôm nữa mới được xem vậy.

MAU KHÔNG LỠ DỊP

Ông bà nào muốn tậu cái nhà số 54, ở phố hàng Đồng, Hanoi, vừa rộng vừa đẹp, thì qua bộ lại số nhà 88, hàng Bát sứ mà hỏi giá.

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thuốc hiệu này chữa ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU mới bị hay là có đã lâu rồi

Trong 232 người A Rập dùng thuốc này thì lành bình hết 231 người

(Y theo lời phúc bẩm của ông ở Alger)

BÁN TẠI SỞ : SPÉCIALITÉS PEYRARD 46, Rue de Strasbourg, PARIS và cùng các nhà thuốc có danh

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BAO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thang huyết sâu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rét phải làm cho hay ho vất vả uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ ! Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BỔ 1$40

Agents d'Annonces en Europe

POUR LE

« TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »

Sté Mutuelle de Publicité

14, Rue Rougemont, PARIS (IXe)

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Những nhà có con em sắp sửa nên biết thứ thuốc Hồ-Tô-Ngọc-Liên tiến nhi chỉ khái dược thập » là một thứ thuốc ho trẻ con rất mầu nhiệm và dễ uống, nó làm cho trẻ mau tiêu đàm và tống được các chất độc ở trong phổi ra, dù ho gió, ho đàm, hoặc xuyễn, hoặc khó thở, nói tóm lại dù ho nặng đến đâu mà dùng thứ thuốc này cũng có thể khỏi được, những người đã trải qua đã nếm thứ thuốc ho này là một phương thần dược. Giá mỗi lọ là 0$25, ở các tỉnh xa có gửi mandat. Hiệu nào bán thì cứ nói thứ bổi hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN n° 46, Rue Principale à Đáp-cầu.

RU'Q'U PIPPERMINT

ĐỒI CHO ĐƯỢC HIỆU

GET!

Rượu này uống mát khan tiếng và tiện.

Làm bằng đường tinh anh.

BÀ CHÚA NHỮNG CRÈMES BẠT-HÀ.

Pha lộn với nước, rượu Bạt-hà Pipperminh, uống lấy làm mát mẻ lắm. Bằng cất ra từ năm 1796 ông GET FRÈRES ở thành REVEL (Tỉnh Haute-Garonne)

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BAO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giúp.

Mắc bệnh giúp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giúp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rasco!

0$60 một ống sáu cachets

NHÀ BA-CHUÔNG

振商號

TỨC LÀ HIỆU BAO-CHẾ MONTÈS

Tam đại cần

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

yếu vấn-đề

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

Các ngài xem báo nên đọc.

Các ngài kinh thương nên đọc.

Các ngài ở nhà muốn được một thứ đồ ăn tốt và đem làm quà cho bà con cũng nên đọc.

Bản-hiệu tự chế các thứ bánh khách, biscuit và các thứ kẹo tây pha nam... chất liệu tốt mà làm sạch sẽ, cực hợp vệ-sinh, hộp ngoài trang hoàng lịch sự đem làm quà bà con nhất là đích đáng cho nên làm không đủ mà bán; nay bản hiệu vì hiện dùng các ngài ở xa phải gia công chế tạo phẩm đâu có nhẹ giây-thép thì hàng hoa có thể gửi được đẩy theo cách lĩnh hóa giao ngân (contre remboursement) có in các giá mục, các ngài cứ đơn gửi cho giấy biết.

Hiệu TCHAN XUONG.

dit WON KONG-SANG

Chuyên môn về bánh và kẹo ở phố hàng Buồm số nhà 106 Hanoi.

Trị bệnh đau xương

và đau lưng

Những bệnh ta thường mắc phải thì có bệnh đau lưng, đau xương, đau gân, các bệnh về tiểu tiện, vân vân... cũng là nhiều bệnh tật, cái gốc đều do trong thân thể nhiều chất acide urique mà ra cả.

Thuốc Pilules Foster trị bệnh đau lưng và đau xương rất công-hiệu. Thuốc ấy làm cho trong thân-thể mất hết chất acide urique nó sẩy nên các bệnh ấy. Thuốc ấy làm cho bổ thận và khớp xương được mềm mại. Thuốc ấy làm cho mất những chỗ phồng đi, và các bệnh về tiểu-tiện. Thuốc ấy trừ các bệnh nhiều khi không biết gốc ở đâu, mà kỳ-thực là bởi thấp yếu, hoặc trong thân-thể nhiều chất acide urique quá. Thuốc ấy uống không có gì là nguy-hiểm, mà hiệu-nghiệm rất chóng. Thuốc ấy làm cho trong người dễ chịu, và tốc mau lắm chóng. Các thứ thuốc Foster bán tại số 25, rue Saint-Ferdinand, Paris-17.

Hàng bào-chế nào cũng có bán

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BAO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng da dày, đau da dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

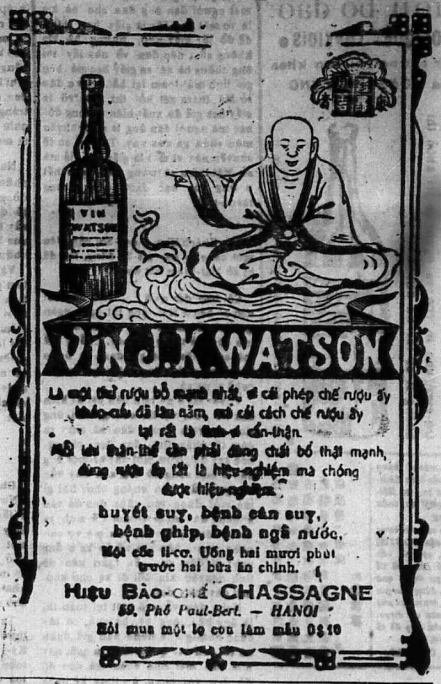
Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Bào chuông, Hanoi

VIN J.K. WATSON

LÀ một thứ rượu bổ mạnh nhất, tỉ cái phép chế rượu ấy khảo-cứu đã lâu năm, mới cải cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi cẩn-thận.

Mỗi khi thân-thể cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy thì là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.

huyết suy, bệnh sản suy, bệnh giúp, bệnh ngã nước,

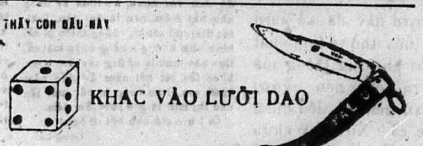
Một cốc tí-cơ. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert. — HANOI

Mỗi mua một lọ con làm mẫu 0$10

CÓ THẤY CON DẤU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

ĐẦU ĐAU LỞ VÀ MỤN

Những chứng đã kể trên kia sinh ra có độ là bởi vì sấu máu. Phải bệnh thì ngứa ngáy rất là khó chịu Muốn chóng khỏi nên dùng thuốc :

Dépuratif Richelet

mà các lương-y cả toàn-cầu điều ho là công-hiệu nhất. Dùng nó thì bệnh dù mới hay lâu cũng điều khỏi cả; chẳng những chữa được các chứng ấy mà thôi lại trừ cả các chứng đau xương, nhức đầu.

LỞ	BẮC-LÀO
chỉ 21 ngày khỏi	thì 1 tháng

Thuốc này có bán ở các hàng tạp-hợp to

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU :

TAM-THỊNH

6, Rue des Cantonnais, 6

HANOI

Hàng rẻ mới sang — Cái mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.

Mau mau kẻo hết hàng tốt.

ENO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酗 補

J. BLANC (*dệ nhất hạng bào-chế*)

Ông L. BLANC (*người nổi-nghiệp*)

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每朝晚各喫飯之先吸酒鍾飲數開

Bán tại : Hiệu Bào-chế J. BLANC

31, phố Tiang-tiên (Rue Paul-Bert) Hanoi

PACHOD Frères & Cie LYON

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

TỪ THAKHEK VỀ VINH

TỪ VINH ĐI THAKHEK

Thu thấy ở Vientiane về tối chủ-nhật thì sáng thứ hai xe ô-tô phở thơ và hành-khách ở Thakhek về suốt Vinh.

Ngày thứ sáu đúng 7 giờ sáng chạy, chiều thứ bảy đến Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Vientiane.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 25$00 một chỗ ngồi.

Hạng ta đi 14.00

Đường đi Huế và Tân-kỳ đi Nghệ-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin tăng về trước một ngày.

Lối đánh giây thép : PHAMVANPHI,

Vinh. Đông-hà. Tân-kỳ, Thakhek hay là Napé

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Panama có rút số đã hoàn lại (Obligation Panama à lots). Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì 17 tháng mỗi tháng nộp 20 quan, thời hạn là định trong hợp đồng. (Hễ nộp chậm ngày đi đánh mất, mà có thể trở nên giám có được).

Hễ nộp đến đủ tiền là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền rút-hiểu, nhưng là chưa đủ nộp hết tiền cái này, và đến lúc trái-đơn trúng số và lĩnh tiền thì mình được lĩnh nguyên số tiền 20 lần hơn hết thảy những số trúng thường mình đã bỏ ra. Thí dụ : mình mua trái-đơn số 100.000 mà nộp được 1.000 quan, không có thể chỉ nộp được hơn hết là 500 quan, mỗi năm nộp hết 20 quan, là hơn 25 năm mới nộp hết. Song trong 25 năm đó, mình có thể lĩnh tiền số trúng thường mà rút ra được.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỐ SAU NÀY :

250 lô.	500.000 quan		250 lô	1.000 quan	
250 lô.	250.000 —		1.250 lô	500 —	
500 lô.	100.000 —		12.500 lô	1.000 —	
500 lô.	10.000 —		1.700.000 lô	hoàn lại 400 —	

Nhưng có trái-đơn được lợi chắc hơn số tiền mình đã nộp thì mới nên

Cần 10 được lĩnh nguyên vốn, không phải trở lại tiền nữa cả. Mỗi lần rút số sẽ nhận được một số bằng số số trúng đơn trong số, không phải trừ lại tiền. Các số bỏ trong bằng lấy đồng với số trái-đơn. Số lợi nhỏ ngày bằng gốc nhỏ số trái đơn có thể lĩnh xem được, theo như điều khoản trong bản buổi riêng ngày 15 Mars 1901. Bản-ngân-hàng là một bản tuổi bảo-chứng, giữ gìn cho các nhà có trái đơn, không có điều gì phải ngại ngờ cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn đợi các cuộc rút số ấy thì gửi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France

R. C. MARSEILLE 5576

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)